

ZOS 5, 2014

Úkol

Vytvořte skript, s využitím příkazu case, který:

- ▶ -a vypíše na obrazovku Ahoj
- ▶ -b uloží do souboru autor.txt
login přihlášeného uživatele
- ▶ -c vypíše na obrazovku, kolik měl
skript parametrů
- ▶ -d vypíše na obrazovku počet řádek našeho
skriptu

Zadání: skript kup.sh

- ▶ použití:
 - `./kup.sh` jahody rajce chleba "rohlík syrový" maslo
- ▶ činnost:
 - skript vytvoří soubor nakup.txt obsahující:

Chci nakoupit:

jahody
rajce
chleba
rohlík syrový
maslo

promyslete, jak zařídit, aby byli jednotlivé nákupní položky seříděné podle abecedy

Zadání: skript51.sh

Napište **skript51.sh** , který:

1. Vytvoří vždy soubor **pozdrav.txt** obsahující větu *Ahoj svete!*
2. Při spuštění s **-a** vypíše na obrazovku ahoj
3. Při spuštění s **-d** vypíše aktuální datum
4. Při spuštění s **-p 1 2 3** vypíše počet parametrů skriptu
5. Při spuštění s jinými parametry vypíše text *Tak tedy nevím!*

Zadání: skript52.sh

- ▶ Skript má dva parametry
 - 1. parametr: adresář
 - 2. parametr: řetězec
- ▶ Skript bude procházet zadaný adresář (1.par) a vypíše všechny názvy souborů, které uvnitř souboru obsahují zadaný řetězec (2.par)

`./skript52.sh . truhlik`

Řešení: skript52.sh

```
#!/bin/bash
if test "$#" -ne 2
then
    echo "Zadej nazev adresare a retezec, co budu hledat!"
    exit 1
fi
for A in "$1"/*
do
    if test -f "$A" ; then
        if test -r "$A" ; then
            cat "$A" | grep "$2" > /dev/null
            if test $? -eq 0 ; then echo "$A" ; fi
        fi
    fi
done
```

využijeme testu návratové hodnoty, zda předchozí příkaz skončil úspěšně

wget – stahování souborů z webu

- ▶ wget <http://www.zcu.cz>
 - Stáhne a uloží soubor index.html
- ▶ wget <http://nekde.cz/obrazek.jpg>
 - Stáhne soubor obrazek.jpg

Využití cyklu for pro stahování obrázků

```
for a in $( seq 9 )  
do  
wget http://www.neco.cz/obr${a}.jpg  
done
```

Stáhne obr1.jpg až obr9.jpg
Příkaz seq x generuje čísla 1 .. x

Znakové www prohlížeče, mail

- ▶ links <http://m.idnes.cz>
- ▶ lynx <http://m.idnes.cz>
- ▶ pine – práce s poštou např. na eryxu
- ▶ mail pesicka@kiv.zcu.cz -s pozdrav
 - Ahoj, jak se mas? <Ctrl>+<D>
- ▶ mail pesicka@kiv.zcu.cz < povidka.txt

Spuštění procesu na pozadí

- ▶ Vypocet &
 - Spustí program výpočet na pozadí
 - V shellu můžeme zadávat další příkazy, nečeká na dokončení
- ▶ **nohup** vypocet > vysledek.txt &
 - Výpočet probíhá i po odpojení terminálu (např. zavřeme okno programu putty na eryx.zcu.cz)

Proměnné, uvozovky, apostrofy, zpětné apostrofy (!)

1. MOJE="Ahoj"

Pozor kolem znaku = nejsou mezery! Častá chyba

2. echo MOJE .. Vypíše MOJE

3. echo \$MOJE .. Vypíše Ahoj

4. touch \$MOJE x touch MOJE

5. echo "\$MOJE" .. vypíše Ahoj

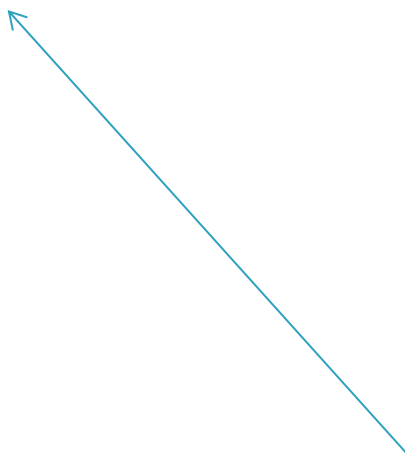
6. echo '\$MOJE' .. apostrof, vypíše \$MOJE (!)

7. echo `ls` .. Zpětný apostrof, vykoná
příkaz a nahradí jeho výstupem

Proměnné 2

- ▶ BARVA=zelenou
- ▶ echo "Mam rad \$BARVA barvu"
- ▶ echo 'Mam rad \$BARVA barvu'

- ▶ LIDI=\$(who)
- ▶ echo "prihlaseni: \$LIDI"
- ▶ echo prihlaseni: ` who `

Všimněte si rozdílu v interpretaci, pokud je řetězec mezi uvozovkami a apostrofem

Proměnné 3 – nezkoušet!

Pozor na nebezpečný příkaz !

Otestovat nanejvýš pouze v podadresáři!

- echo “ na tento prikaz pozor rm -rf * ”
 - Jen výpis
- echo “ na tento prikaz pozor ` rm -rf * ` “
 - **Nezkoušet, smažte!!**

Klasická ukázka code injection, kdy zdánlivě bezpečný příkaz echo může vést ke škodlivé činnosti

Co když zapomenou syntaxi for, case atd. ?

- ▶ Pokud máme jako aktuální shell bash (není-li tomu tak lze zajistit spuštěním */bin/bash*), můžeme získat nápovědu pro syntaxi interních příkazů takto:
 - ▶ **help** for ; help if ; help case ; help echo ...
 - ▶ **help** test ... jaké podmínky lze testovat
- ▶ man bash
- ▶ man test

Funkce v bashi

```
!#/bin/bash
```

```
# prevzato z http://www.linuxexpres.cz/praxe/bash-23-dil
```

```
tento_pocitac()
```

```
{  
    echo -n "Pocitac: $HOSTNAME, cas: "  
    date  
}
```

```
echo "Obsazenost disku:"
```

```
tento_pocitac
```

```
df -h
```

```
echo
```

```
echo „Prihlaseni uzivatele:"
```

```
tento_pocitac
```

```
who
```


Funkce v bashi – návratová hodnota

```
#!/bin/bash
```

```
# převzato z http://www.abclinuxu.cz/clanky/navody/bash-iv
```

```
vrat_retezec() {  
    echo "Řetězec"  
}
```

```
promena=$(vrat_retezec)  
echo $promena  
exit 0
```


Funkce v bashi – parametry

- ▶ Při volání funkce poziční parametry např. \$1 nahrazeny parametry funkce

```
#!/bin/bash
```

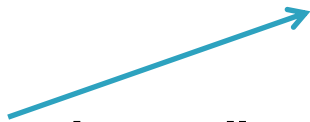
```
obed() {
```

```
    echo "Mam chut na $1"
```

```
}
```

```
obed "pecene kure"
```

```
obed rizek
```


Iterace přes vstupní parametry

```
#!/bin/bash
```

```
if [ $# -gt 3 ] ; then  
    echo "Vic nez 3 parametry"  
else  
    echo "Nanejvys 3 parametry"  
fi
```

```
for f in $@  
do  
    echo $f  
done
```


Napište jeden skript v bashi, který:

- ▶ Skript
 - vypíše Jsem spuštěný bez parametru.
- ▶ Skript -a
 - vypíše na obrazovku Ahoj
- ▶ Skript --pozdrav
 - Vypíše na obrazovku Ahoj
- ▶ Skript -u
 - Uloží do souboru *lide.txt* seznam aktuálně přihlášených uživatelů
- ▶ Skript -f f1 f2
 - Uloží do souboru f2 první a pátou řádku ze souboru f1 (nápopěda – pro 5. řádku použijte např. kombinaci head a tail)

Pokračování zadání:

▶ Skript -v adr

- Vypíše z adresáře pro každou položku, zda se jedná o soubor nebo adresář, tj.

soubor: ahoj.txt
adresar: adr1

▶ Skript -z f1

- Spočte počet znaků v textovém souboru f1 a přidá do souboru znaky.txt následující záznam:

soubor: soub1.txt
znaku: 15

▶ Skript -s s1 s2 s3 s4

- Spojí obsah textových souborů s1, s2, s3 do výsledného souboru s4

▶ Skript -t s1

- Vypíše, zda je s1 obyčejný soubor, adresář, blokové nebo znakové zařízení

awk – manipulace s textem

- ▶ `who | awk '{ print $1 }'`
- ▶ `who | awk '{ print $6, $1 }'`

Máme text. soubor seznam1 (jmeno prijmeni)
Chceme vypsát ve tvaru (prijmeni jmeno)

- ▶ `awk '{ print $2, $1 }' seznam1.txt`
- ▶ `awk '{ print NR, $2, $1 }' seznam1.txt`

Číslo řádky

awk

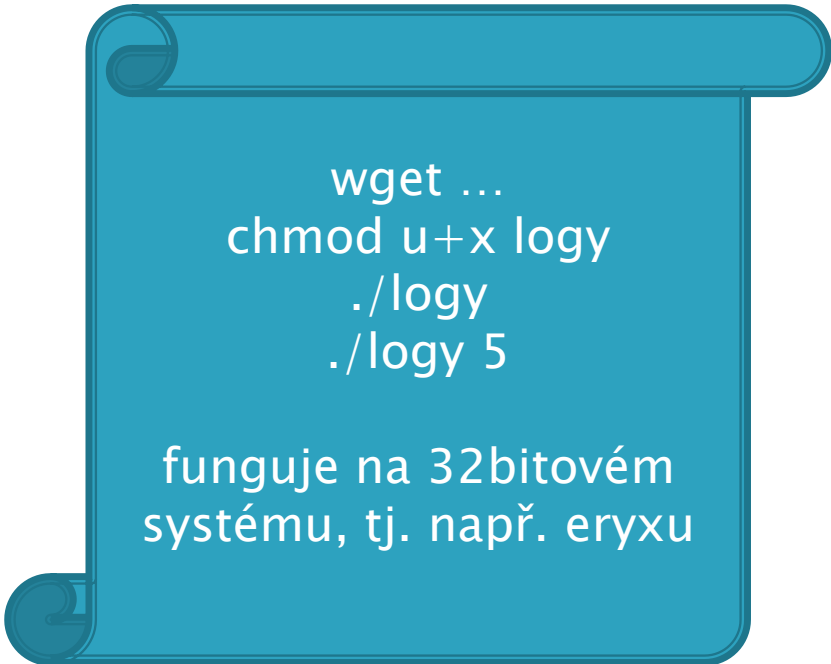
- ▶ `awk '/^Jan/ { print NR, $2,$1}' seznam1.txt`
- ▶ `awk '/Novak$/ { print NR, $2,$1}' seznam1.txt`

- ▶ `/^Jan/` .. Vezme řádky začínající na Jan
- ▶ `/Novak$/` .. Řádka končí na Novák

- ▶ <http://cs.wikipedia.org/wiki/AWK>
- ▶ <http://www.ucw.cz/~hubicka/skolicky/skolicka20.html>

Další úkoly

- ▶ Stáhněte si příkazem wget:
<http://home.zcu.cz/~pesicka/zos/logy>
- ▶ OK
- ▶ ERROR
- ▶ CRITICAL ERROR
- ▶ FAIL


```
wget ...  
chmod u+x logy  
./logy  
./logy 5
```

funguje na 32bitovém
systému, tj. např. eryxu

1. Jedním příkazem vytvořte soubor s chybovými hláškami **chyby.txt** a soubor s ok hláškami **ok.txt**
 2. Vytvořte soubor **vse.txt** s kompletním výstupem logovacího programu
 3. Vypište na obrazovku jen chybové stavy, tak aby byly vypsány po stránkách
 4. Vytvořte adresáře, podle druhů chyb, tzn. fail, error...
- V každém adresáři vytvořte soubor **chyby.txt**, který bude obsahovat jen výpisy chyb daného typu
- Na konec tohoto souboru napište počet chybových hlášení
 - Do souboru **proceschyby.txt** vložte čísla procesů a jejich počet chyb